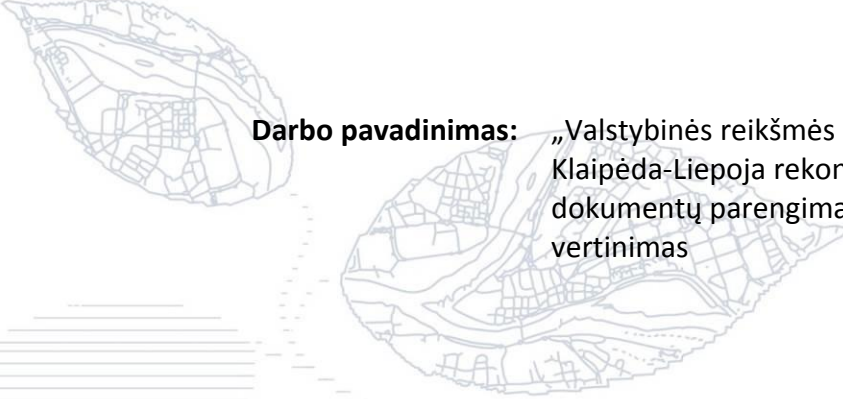

„Valstybinės reikšmės magistralinio kelio
A13 Klaipėda-Liepoja rekonstravimas“
įgyvendinimo dokumentų parengimas.

POVEIKIO KRAŠTOVAIZDŽIUI VERTINIMAS

2015

Darbo pavadinimas: „Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A13 Klaipėda-Liepoja rekonstravimas“ įgyvendinimo dokumentų parengimas. Poveikio kraštovaizdžiui vertinimas

Užsakovas: UAB „Kelprojektas“

Dokumentų rengėjas: UAB „Infraplanas“

Paslaugų tiekimo sutartis: 2015-05-11
Nr. SB15-046

Rengėja:

Vardas Pavardė	Pareigos	Parašas
Ona Samuchovienė Geografijos (bendroji geografija ir kraštotvarka) mag.; Tel. 8-676-08277	Projektų vadovė	

Įvadas

Poveikio magistralinio kelio A13 kelio Klaipėda – Liepoja atkarpos nuo 12,1 km iki 19,6 km rekonstrukcijos kraštovaizdžiui vertinimas atliktas vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų 1 priedo atitinkamais punktais (LR aplinkos ministro įsakymas dėl LR aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. D1-665 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų patvirtinimo“ pakeitimo 2014 m. gruodžio 16 d. Nr. D1-1026):

- 21. Punktas (esamo kraštovaizdžio vertinimas);
- 28.6. punktas (galimas poveikis kraštovaizdžiui);
- 32 punktas (pasiūlytos priemonės kraštovaizdžio pagerinimui).

21. Informacija apie kraštovaizdį, gamtinį karkasą, vietovės reljefą.

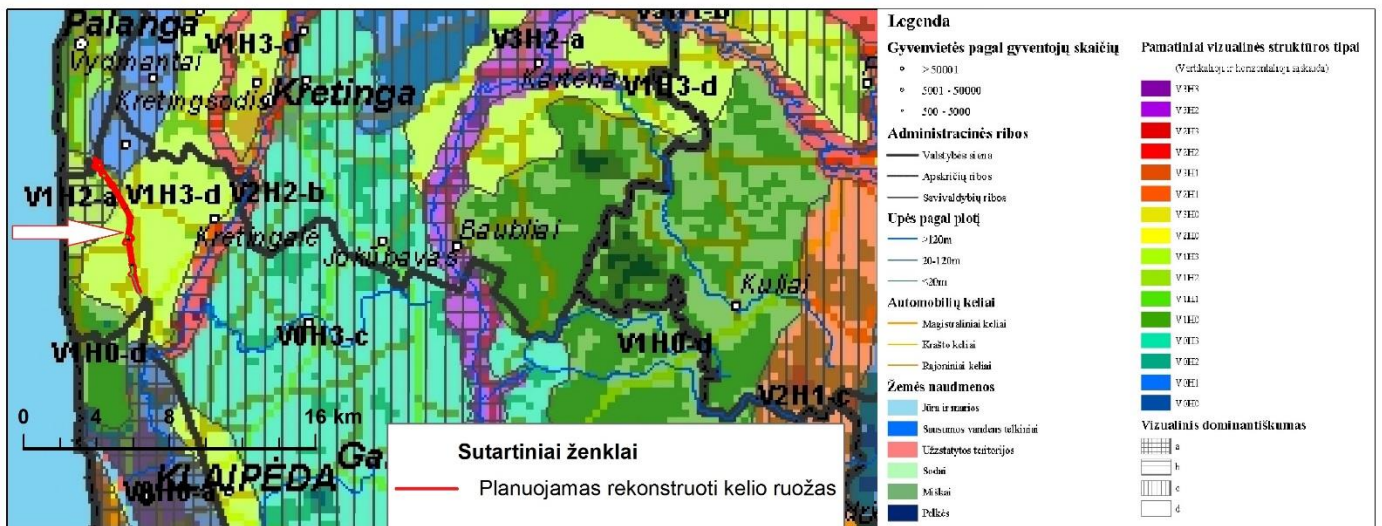
Reljefas. Kelias yra banguotame reljefe, būdingas reljefo tipas – gūbriai. Nagrinėjama vieta priskiriama Vakarų Žemaičių lygumos Karklinių apskalautam moreniniam gūbriui. Reljefas nepasižymi dideliais peraukštėjimais.

Kraštovaizdis. Kelio ruožas yra Vakarų Lietuvos regione, tarp Klaipėdos ir Palangos, kaimiškajame kraštovaizdyje, kuris pastaraisiais metais pamažu transformuojasi į priemiestinį: pievų ir ganyklų vietose vyksta mažaaukščių gyvenamųjų teritorijų plėtra, vietomis formuojasi ištisi jų kvartalai. Ši plėtra matyti abiejose kelio pusėse, tačiau šiek tiek atokiau nuo pačio kelio. Urbanizuotas Klaipėdos miesto kraštovaizdis lieka nutolęs į pietus. Kelias nekerta didelių upių, nepriartėja prie ežerų ar tvenkinių, aplinkoje nėra vaizdingų slėnių, piliakalnių.

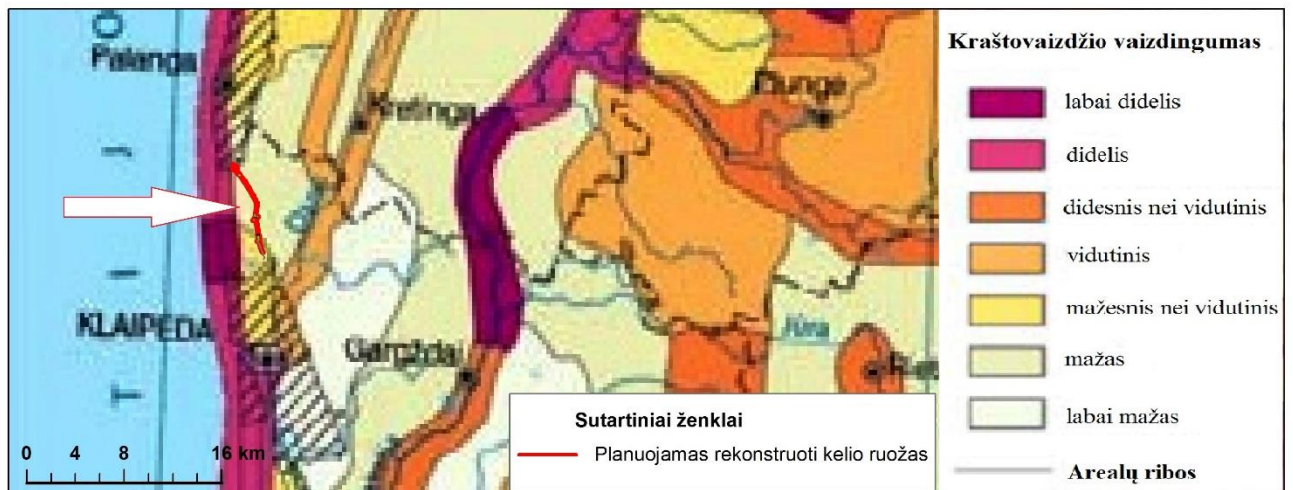
Pagal „Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studiją“, nagrinėjamas kelio ruožas patenka į V1H3-d pamatinį vizualinės struktūros tipą ir į V1H2-a tipą. V1H3-d tipas yra priskirtas prie vertingų estetiniu požiūriu tipų. Tai reiškia, kad vietos kraštovaizdis yra nežymios vertikaliosios sąskaidos (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais), kad vyrauja atvirų pilnai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis, kurio erdvinė struktūra neturi išreikštų dominantų. Kitas šiaurinėje nagrinėjamo kelio dalyje esantis V1H2-a tipas nėra priskirtas prie vertingiausių estetiniu požiūriu Lietuvos kraštovaizdžio tipų. Šis tipas reiškia, kad kraštovaizdis yra nežymios vertikaliosios sąskaidos (banguotas bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksu), kad vyrauja atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis, kurio erdvinėje struktūroje išreikštas vertikalinių ir horizontalių dominantų kompleksas. Ištrauka iš žemėlapių pateikta 1 paveiksle.

Lietuvos kraštovaizdis yra suskirstytas į 7 estetinio potencialo arealus pagal „Lietuvos kraštovaizdžio estetinio potencialo vertinimo žemėlapij (Kavaliauskas, 2011)“, t.y. nuo labai mažo iki labai didelio vaizdingumo arealų, kurie apima vertingiausias kraštovaizdžio aspektu šalies vietas. Pagal jį planuojamas rekonstruoti kelio ruožas patenka į mažo ir į mažesnio nei vidutinis kraštovaizdžio vaizdingumas arealus (žiūr. 2 pav.).

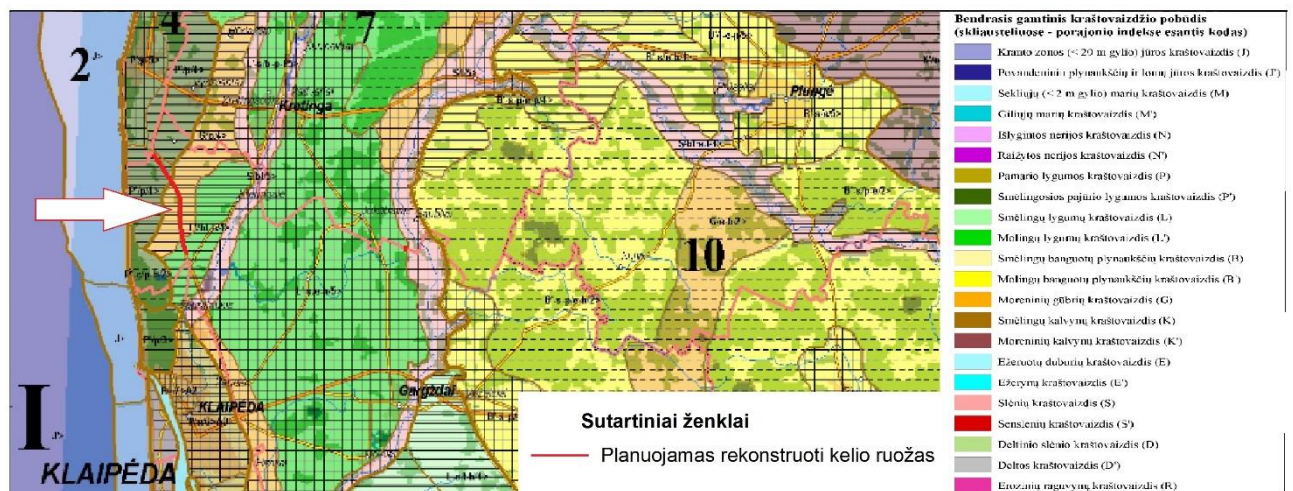
Pagal „Lietuvos kraštovaizdžio fiziomorfotopų žemėlapij M 1:200 000“, kuriame pateikiamas bendrasis kraštovaizdžio pobūdis – kelias patenka į moreninių gūbrių kraštovaizdį (G), į smėlingų pajūrio lygumų kraštovaizdį (P) ir į molingų lygumų kraštovaizdį (L). Pateikta 3 paveiksle.

1 pav. Nagrinėjamo kelio vieta pagal Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studiją (http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=13398). Ištrauka iš Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapiu M 1:400 000

2 pav. Nagrinėjamo kelio vieta pagal Lietuvos kraštovaizdžio estetinio potencialo pasiskirstymą (Kavaliauskas, 2011)

3 pav. Nagrinėjamo kelio vieta pagal Lietuvos kraštovaizdžio fiziomorfotopų žemėlapi (http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=13398)

Vertinant esamą situaciją, atlikta detali kraštovaizdžio analizė.

I atkarpa: Nuo 12,1 km – iki Romų sankryžos į Normantus.

Ruožo pradžioje vyraujantis kaimiškas kraštovaizdis transformuojasi į priemiestinį. Vaizdingų elementų, išraiškingų reljefo formų, miškų ar vertingų gamtinių objektų nėra. Pievas keičiantys pagrindiniai dominantai - nauji individualių namų kvartalai Normantuose (kairėje kelio pusėje) ir pavieniai, savaime naujai dygstantys želdiniai (dešinėje pusėje). Kraštovaizdžio vertę padidina matomi vietinio kelio želdiniai. Kelio kraštovaizdžio pagrindinis akcentas – žalia skiriamoji juosta.

II atkarpa: Nuo Romų sankryžos – iki Karklės sankryžos.

Nuo Romų sankryžos taip pat būdingas kaimiškas kraštovaizdis, kurio akcentas – pievos. Kelio erdvę riboja skiriamosios juostos ir dešinėje kelio pusėje esantys želdiniai. Želdiniai auga netvarkingai, taisyklingos kelio linijos santykio neišlaiko, tačiau lyguminiame kraštovaizdyje jie tampa vertingu akcentu skiriančiu kelią nuo supančios aplinkos.

III atkarpa: Nuo Karklės sankryžos – iki Kretingalės sankryžos

Nuo Karklės sankryžos vėl vyrauja lyguminis kaimiškas kraštovaizdis – daugiausia pievos. Išskirtinių akcentų ar dominantų, gamtinių vertybių nėra. Yra ruožų, kuriuose želdinių nėra, tačiau visgi didžiojoje trasos dalyje jie auga žaliojoje skiriamojėje juostoje ir dešinėje kelio pusėje. Palei kelią augančių medžių vyraujančios rūšys – beržai ir topoliai.

IV atkarpa: Nuo Kretingalės sankryžos – Nemirsetos sankryžos

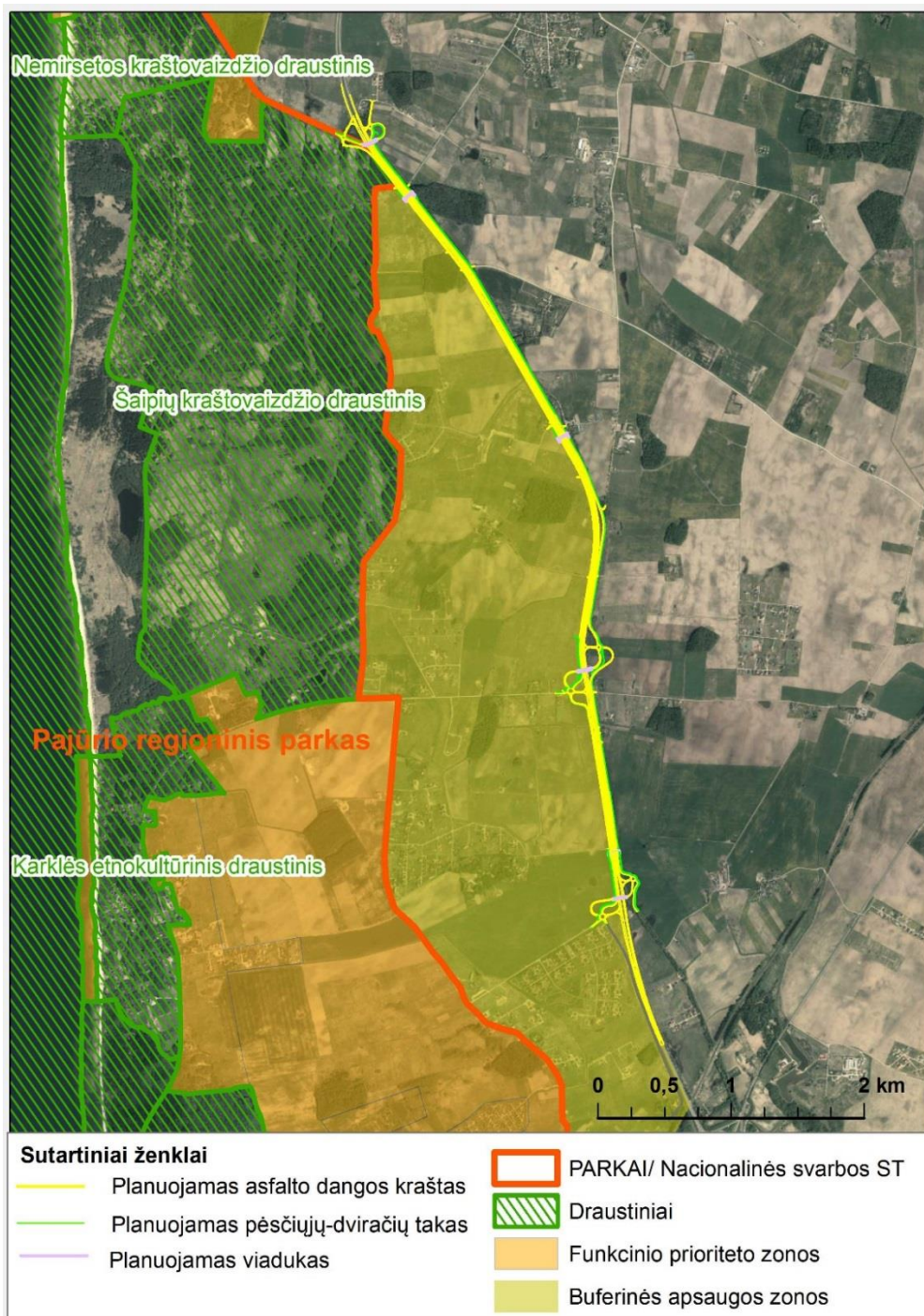

Šiai kelio atkarpai būdingas tiek kaimiškas, tiek gamtinis kraštovaizdis. Kaimišką aplinką formuoja atviros pievos, ganyklos, gamtinę aplinką – kairėje kelio pusėje, trasos pabaigoje ~18,96-19,31 km Pajūrio regioninio parko ir Šaipių kraštovaizdžio draustinio teritorijoje esantis miškas.

Kelio kraštovaizdžio akcentais yra žalia skiriamoji juosta ir joje esanti medžių alėja.

Saugomos kraštovaizdžio vertybės. Beveik visas rekonstruojamas ruožas kairėje kelio pusėje ribojasi su buferinės apsaugos zona – tai viena iš ekologinių apsaugos zonų, skirta Pajūrio regioninio parko apsaugai. Apsaugos zona apima pievas, miškelius, kaimus. Pagal Saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 1993, Nr. 63-1188; aktuali redakcija 2013-12-23 Nr. I-301; TAR, 2014, Nr. 16784) ekologinės apsaugos zonų tikslai yra užtikrinti bendrąją ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą; išsaugoti saugomų bei geoekologiškai svarbių gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio kompleksų ar objektų (vertybių) aplinką, izoliuoti juos nuo neigiamo veiklos poveikio; sumažinti neigiamą ūkinių objektų poveikį žmogui ir aplinkai, taip pat užtikrinti ūkio objektų veiklą.

Už buferinės apsaugos zonos apie 400 metrų ilgio rekonstruojamo kelio ruožo (~18,96-19,31 km) ribojasi su Pajūrio regioniniu parku ir jame esančiu Šaipių kraštovaizdžio draustiniu. Besiribojančioje draustinio vietoje auga miškas. Viso Pajūrio regioninio parko plotas net 5865 ha, iš jų tik 2735 ha yra sausumoje, visa kita – Baltijos jūroje. Parko steigimo tikslas – išsaugoti žemyninio pajūrio kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes. Šaipių kraštovaizdžio draustinis (plotas 795 ha) įsteigtas išsaugoti Karklės-Šaipių kalvagūbrio ir dubaklonio kraštovaizdį, mozaikišką miškų, pelkių ir drėgnų pajūrio pievų kompleksą su tipiška pajūrio natūralių pievų žoline augalija, tradiciškai susiformavusią mozaikišką žemėnaudos struktūrą.

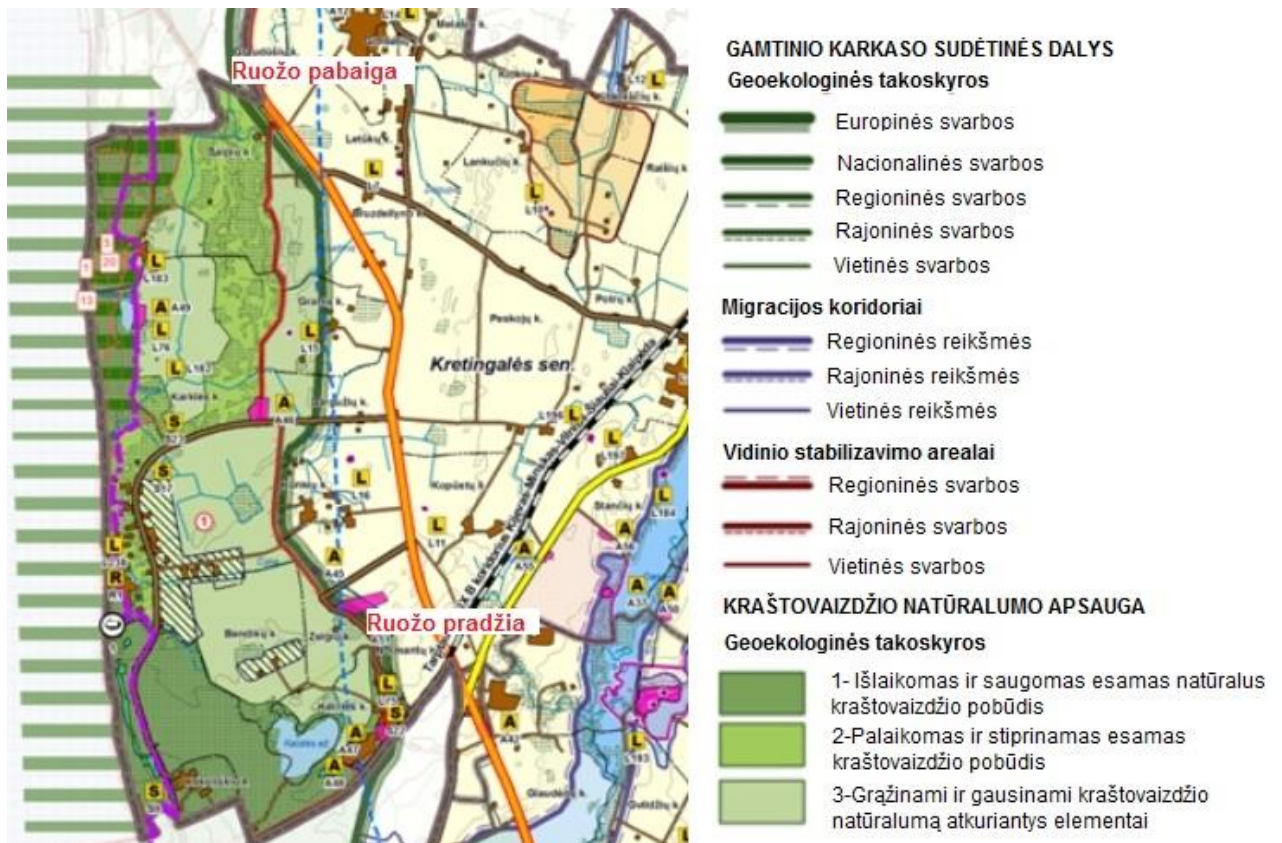

4 pav. Saugomos teritorijos, svarbios kraštovaizdžio aspektu (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos kadastro duomenys, 2015 m.)

Gamtinis karkasas. Nagrinėjamo kelio šiaurinė dalis patenka į regioninės svarbos gamtinio karkaso teritoriją – europinės svarbos geoekologinę takoskyrą, apimančią Pajūrio regioninį parką ir jame esančias „Natura 2000“ teritorijas, draustinius. Šioje gamtinio karkaso teritorijoje prioritetas yra išlaikyti, saugoti ir stiprinti esamą kraštovaizdžio pobūdį. Ištrauka iš Klaipėdos rajono gamtinio karkaso žemėlapis pateikta 5 paveiksle.

Gamtinio karkaso teritorijose taikomi „Gamtinio karkaso nuostatai 2010-07-16 Nr. D1-62 (paskutinis pakeitimas 2014-01-07 Nr. D1-22)“. Gamtinis karkasas jungia visas gamtinio pobūdžio saugomas teritorijas ir kitas ekologiškai svarbias bei pakankamai natūralias teritorijas, garantuojančias bendrąjį kraštovaizdžio stabilumą, į bendrą kraštovarkos ekologinio kompensavimo zonų sistemą. Gamtinio karkaso teritorijose

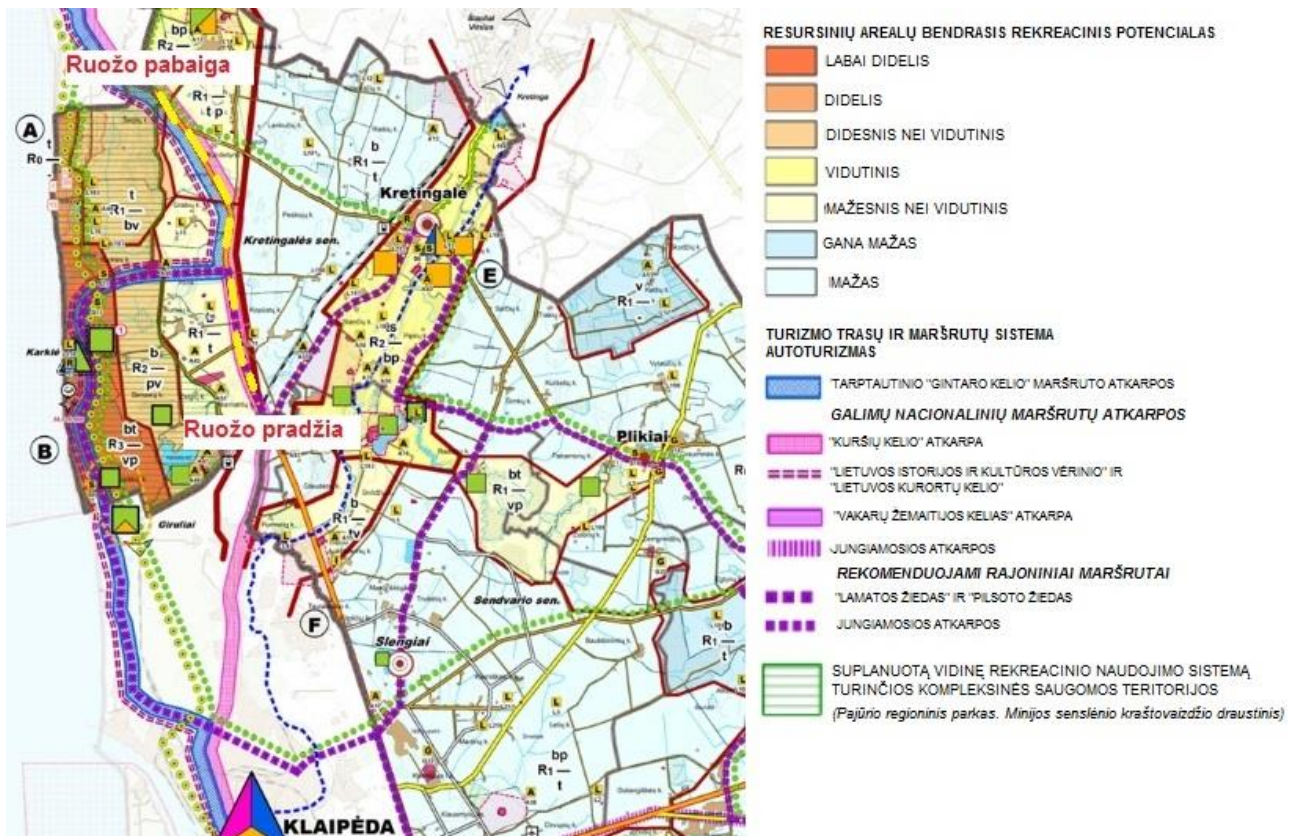
saugomas arba palaikomas mažiausiai pakeistas gamtinis kraštovaizdžio kompleksų pobūdis, ribojama techninės infrastruktūros plėtra.

5 pav. Ištrauka iš Klaipėdos raj. BP Gamtinis kraštovaizdis, biologinė įvairovė, gamtos ir kultūros paveldas M 1:50 000

Rekreacija. Pajūrio kraštas išsiskiria ypatingu rekreaciniu potencialu, todėl patogus susisiekimas autotransportu ar dviračiais yra svarbus ir aktualus tolesniam regiono rekreacijos pagerėjimui. Pagal Klaipėdos raj. bendrojo plano sprendinius kelio ruožas patenka į mažo ir mažesnio nei vidutinis resursinio rekreacinio potencialo arealą, rekreacinių objektų prie kelio nėra. Tik ruožo gale, kur ribojasi su Pajūrio regioniniu parku, patenka į didesnio nei vidutinis resursinio rekreacinio potencialo arealą (pateikta 6 pav.).

Rekonstruojamu kelio ruožu driekiasi autoturizmo tarptautinio „Gintaro kelias“ maršruto, nacionalinių maršrutų „Kuršių kelias“ bei „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“, „Lietuvos kurortų kelio“ atkarpos, rajoninio maršruto „Pilsoto žiedas“ atkarpa.

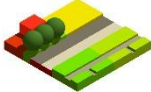

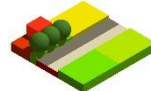

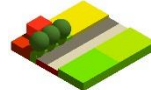
6 pav. Ištrauka iš Klaipėdos raj. BP „Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys M 1:50 000“

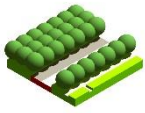
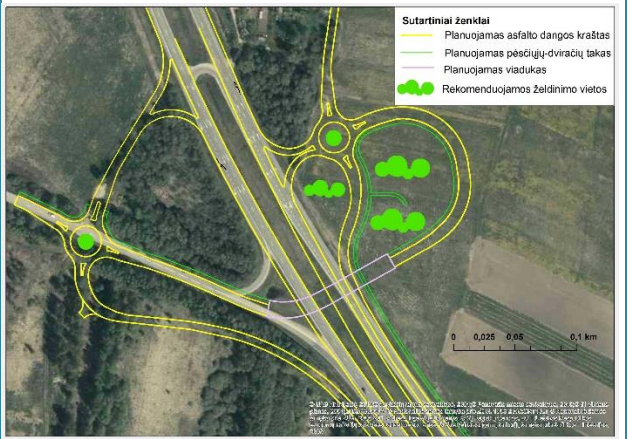
28.6 Poveikis kraštovaizdžiui, pasižyminčiam estetinėmis nekilnojamosiomis ar kitomis vertybėmis, rekreaciniais išteklių, ypač vizualinis, įskaitant poveikį dėl reljefo formų keitimo (pažeminimas, paaukštinimas, lyginimas).

Galimas poveikis kraštovaizdžiui. Po rekonstrukcijos esamas kraštovaizdis pasipildys naujais inžineriniais kelio elementais, tokiais kaip nauji pėsčiųjų viadukai, skirtingo arba vieno lygio sankryžos, apjungiamieji keliai, pėsčiųjų ir dviračių takai. Tam reikės įrengti naujas sankasas, iškasas. Rekonstruojamoje kelio atkarpoje, kraštovaizdžio aspektu, nėra svarbu kokia kelio rekonstravimo alternatyva bus pasirinkta, kadangi rekonstrukcija kraštovaizdį bet kurios alternatyvos atveju pakeis. Tačiau pagal „Kraštovaizdžio formavimo gaires valstybiniam keliams ir geležinkeliams“ (Samuchovienė O., Braga A. ir kt., 2013) išleistas LR Aplinkos ministerijos, rekonstruojamas kelias nebūtinai turi sudarkyti kraštovaizdį ar jį pažeisti. Tinkamai įrengtas kelias gali net padidinti kraštovaizdžio vertę, užmaskuodamas pažeistas kraštovaizdžio vietas, išryškindamas reljefą, atverdamas vaizdingas panoramas keleiviams.

Remiantis Lietuvos ir užsienio šalių kraštovaizdžio tyrimais ir metodikomis infrastruktūros poveikio kraštovaizdžiui laipsnį galima išskirti kaip: didelį, vidutinį, nedidelį ir nereikšmingą. Kraštovaizdžio pasikeitimo laipsnio nustatymui panaudota įvairių elementų kompleksinio vertinimo balų skalė nuo -3 iki 0 (-3 didelis, -2 vidutinis, -1 nedidelis, 0 – nereikšmingas). Galimas poveikis kraštovaizdžiui: reljefo pokytis, kraštovaizdžio fragmentacija ir jos poveikis kraštovaizdžio stabilumui, žemės naudmenų pokytis, miško žemės ir kitų želdinių išskirtimas, estetinės kraštovaizdžio vertės mažėjimas ir vizualinė tarša, erdvinės struktūros pokytis, hidrografinio tinklo transformacija, poveikis rekreacinėms teritorijoms, regykloms. Poveikis vertintas pagal gamtinių komponentų atsparumą galimai veiklai. Vidutinius vizualinius ir struktūrinius pokyčius įtakos viadukų įrengimas ir šis pokytis bus tik fragmentiškas sankryžose su keliais. Reikšmingas kraštovaizdžio pasikeitimas nenumatomas (detalizuota 1 lentelėje).

1. lentelė. Galimo poveikio kraštovaizdžiui įvertinimas, priemonių rekomendavimas

Rekonstruojamo kelio Nr. A13 kelio atkarpos	Kraštovaizdžio tipas, apibūdinimas	Pasikeitimo laipsnis (-3, -2, -1, 0)	Numatomas poveikis ir rekomenduojamos priemonės
I atkarpa: Nuo 12,1 km – iki Romų sankryžos Normantus	Kaimiškas, besikeičiantis priemiestinį. Palei kelią gamtinių vertybių ar želdinių nėra, reljefas monotoniškas.	0	Poveikis šioje atkarpoje nereikšmingas, tačiau kraštovaizdžio kokybės pagerinimui rekomenduojamas Romų sankryžos apželdinimas medžiais/krūmais. <i>Apželdinimo vietos Romų sankryžoje (pavyzdys pateiktas pagal II alternatyvą, tačiau reikšmingų skirtumų tarp svarstomų alternatyvų kraštovaizdžio aspektu nėra – visose alternatyvose rekomenduojamas sankryžų apželdinimas)</i>
II atkarpa: Nuo Romų sankryžos – iki Karklės sankryžos	Kaimiškas. Palei kelią yra želdinių.	-1	Teigiamas poveikis dėl regyklų atvėrimo, tačiau neigiamas dėl būtino želdinių kirtimo (kompensuojama naujais želdiniais Karklės sankryžoje). <i>Apželdinimo vietos Karklės sankryžoje (pavyzdys pateiktas pagal II alternatyvą)</i>
III atkarpa: Nuo Karklės sankryžos – iki Kretingalės sankryžos	Kaimiškas. Palei kelią yra želdinių.	-1	Neigiamą poveikį kraštovaizdžiui dėl būtino želdinių kirtimo dalinai kompensuos rekomenduojami nauji želdiniai atkarpoje tarp magistralinio ir jungiamojo kelio už Peskojų.

Rekonstruojamo kelio Nr. A13 kelio atkarpos	Kraštovaizdžio tipas, apibūdinimas	Pasikeitimo laipsnis (-3, -2, -1, 0)	Numatomas poveikis ir rekomenduojamos priemonės
			Sutartiniai ženklai Planuojamas asfalto dangos kraštas Planuojamas pėsčiųjų-dviratelių takas Planuojamas viadukas Rekomenduojamos želdinimo vietos Apželdinimo vieta už Peskojų kaimo (pavyzdys pateiktas pagal II alternatyvą)
IV atkarpa: Nuo Kretingalės sankryžos – iki Nemirsetos sankryžos	Gamtinis. Ribojasi su Pajūrio regioniniu parku ir jame esančiu Šaipių kraštovaizdžio draustiniu.	-2	Planuojami darbai patenka į Šaipių kraštovaizdžio draustinio ribas, tačiau kelias projektuojamas kuo mažiau želdiniais apaugusioje draustinio dalyje. Iškertami želdiniai kompensuojami naujais želdiniais Nemirsetos sankryžoje. Rekomenduojama želdinti medžiais/krūmais, o žiedines sankryžas – šilokais (žemaūge žydinčia pieva). Neigiamą poveikį sušvelnins keleiviams ir dviratininkams atsiversianti panorama – vaizdai į aplinkines teritorijas nuo Nemirsetos sankryžos viaduko. Sutartiniai ženklai Planuojamas asfalto dangos kraštas Planuojamas pėsčiųjų-dviratelių takas Planuojamas viadukas Rekomenduojamos želdinimo vietos Apželdinimo vietos Nemirsetos sankryžoje (pavyzdys pateiktas pagal II alternatyvą)
Bendrinis kraštovaizdžio pasikeitimo laipsnis su kompensacinėmis priemonėmis:			-1 (nedidelis)

Galimo poveikio kraštovaizdžiui išvados:

- ▶ **Vizualiniai pokyčiai.** Esamo kelio rekonstrukcija turės įtakos naujų kelio elementų atsiradimui (sankryžų, viadukų, apjungiamųjų kelių, pėsčiųjų ir dviračių takų), kurie neišvengiamai pakeis esamą kraštovaizdį, praplės kelio erdvę. Tačiau tinkamai rekonstruotas kelias kaip tik gali padidinti kraštovaizdžio vertę, išryškindamas jo liniją, atverdamas panoramas keleiviams ir dviratininkams, suformuodamas patrauklią aplinką tiek susisiekimui, saugumu, tiek aplinkiniams gyventojams.
- ▶ **Poveikis dėl reljefo formų keitimo.** Rekonstrukcija planuojama atsižvelgiant į reljefą, visgi reljefo formų paaukštinimas numatomas dėl naujai formuojamų sankasų pačiam keliui, apjungiamiesiems keliams, dviračių takui ir viadukų įrengimui. Siekiant sušvelninti pokyčius ir atsižvelgiant į vyraujantį kaimišką kraštovaizdį, rekomenduojama formuoti aptakius, o ne stačius šlaitus.
- ▶ **Saugomos kraštovaizdžio teritorijos.** Beveik visas kelio ruožas ribojasi su Pajūrio regioninio parko buferinės apsaugos zona ir tik ruožo pabaiga, apie 400 m atkarpoje (~18,96-19,31 km), ribojasi su pačiu Pajūrio regioniniu parku ir jame esančiu Šaipių kraštovaizdžio draustiniu. Besiribojanti dalis apaugusi mišku. Rekonstrukcijos sprendiniai projektuojami taip, kad patektų į kuo mažiau želdiniais apaugusias vietas, kad naujai įrengtoje sankryžoje išliktų ir ją puošytų jau augantys želdiniai, tačiau minimalus kirtimas neišvengiamas. Iškartimą rekomenduojama kompensuoti naujais papildomais želdiniais Nemirsetos sankryžoje. Pagal Saugomų teritorijų įstatymo 7 pkt. valstybinių parkų buferinės apsaugos zonose draudžiama statyti statinius, jeigu jie blogina paveldo objektų eksponavimo sąlygas, didina teritorijos vizualią (regimąją) taršą. Rekonstruojant kelią ir naudojant maskuojamąsias priemones viadukų šlaitams nei vienas iš šių reglamentų pažeisti nebus.
- ▶ **Gamtinis karkasas.** Kelio dalis prie Nemirsetos sankryžos patenka į regioninės svarbos gamtinio karkaso teritoriją – europinės svarbos geoekologinę takoskyrą, apimančią Pajūrio regioninį parką. Pagal Gamtinio karkaso nuostatų 2010-07-16 Nr. D1-62 9 pkt. reikalingas apželdinimas ne miško žemėje, todėl siekiant užtikrinti reglamentus – privalomas Nemirsetos sankryžos apželdinimas.
- ▶ **Apželdinimas.** Esamas kelias dalinai apželdintas, o dalyje kelio atsiveria regyklos į kaimišką kraštovaizdį. Dalį želdinių numatoma išsaugoti, tačiau dalies želdinių iškirtimas neišvengiamas ir jį rekomenduojama kompensuoti naujais želdiniais. Siekiant išvengti monotoniškumo ir dėl eismo saugumo nerekomenduojamas ištisinis kelio apželdinimas, o tik tam tikrose vietose (Romų, Karklės, Nemirsetos sankryžose) bei atkarpoje tarp magistralinio ir jungiamojo kelio už Peskojų ar kitose vietose, kur nėra pavojinga eismo saugumo atžvilgiu. Rekomenduojama kuo intensyviau viadukų pylimų šlaitus užsodinti medžiais ir krūmais, formuojant laisvas jų grupes, netaisyklingos formos želdynus. Tikslus apželdinimas turėtų būti pateiktas kelio techniniame projekte. Žiedines sankryžas ar jų dalį apželdinti šilokais (žydinčia, mažai priežiūros reikalaujančia žoline danga).
- ▶ **Rekreacija.** Numatomas reikšmingas teigiamas poveikis rekreacinių teritorijų pasiekiamumo pagerėjimui dėl planuojamų nutiesti pėsčiųjų ir dviračių takų. Dar vienas teigiamas aspektas, kad daugelyje vietų, taką nuo kelio skirs esami medžiai, kurie rekonstrukcijos metu bus išsaugomi.
- ▶ **Poveikio įvertinimas.** Įvertinus rekonstravimo sprendinius ir kraštovaizdį, rekomenduojamos kelio aplinkos pagerinimo priemonės, todėl ilgalaikis reikšmingas neigiamas poveikis kraštovaizdžiui nenumatomas. Laikinas neigiamas vizualinis poveikis kraštovaizdžiui galimas kol bus atliekami statybų darbai. Po statybų kelio aplinka bus sutvarkyta, rekultivuota, apželdinta.

32. Priemonės kraštovaizdžio pagerinimui

Rekomendacijos projektavimui. Rengiant kelio rekonstrukcijos techninį projektą bei projektuojant autobusų stoteles, sienutes apsaugai nuo triukšmo rekomenduojama vadovautis leidiniu „Kraštovaizdžio formavimo gairės valstybiniais keliams ir geležinkeliams“ (Samuchovienė O., Braga A. ir kt., 2013), kuriose pateikiamos rekomendacijos kelių tiesimui, želdinimui, mažųjų žiedinių sankryžų įrengimui, šlaitų formavimui, pralaidų komponavimui ir kt.

Rekomendacijos kelio ir sankryžų apželdinimui. Želdinimas turėtų maskuoti naujų viadukų dominavimą kraštovaizdyje, pagyventi aplinką. Kad nereiktų papildomai paimti žemės visuomenės poreikiams, kad būtų užtikrintas eismo saugumas želdinius rekomenduojama komponuoti sankryžose, viadukų šlaituose, tarp magistralinio kelio ir jungiamųjų kelių už Peskojų kaimo. Kelio rekonstrukcijos metu rekomenduojami maskuojamieji želdiniai: viadukų sankasų papėdėje reiktų sodinti aukštus medžius, krūmus, kad viadukai savo aukščiu nedominuotų aplinkoje. Atsižvelgiant į kelio reikšmę, t.y., kad kelias magistralinis ir keliami dideli reikalavimai eismo saugumui, taip pat įvertinus dominuojančius lapuočius medžius bei siekiant pagyventi monotonišką kaimišką kraštovaizdį, rekomenduojama kombinuoti medžius ir aukštaūgius spalvotus krūmus. Rekomenduojami želdiniai:

- lapuočių rūšys (Paprastasis klevas (*Acer platanoides*), mažalapė liepa (*Tilia cordata*), Karpotasis beržas (*Betula pendula*), kiti vietiniai medžiai). Sodinami lapuočiai turi būti 1,8 m ir aukštesni;
- spygliuočių (Paprastoji eglė (*Picea abies*));
- paprastoji ieva (*Prunus padus*);
- vidutinio aukščio krūmai (Paprastasis putinas (*Viburnum opulus*) ar raudonoji sedula (*Cornus sanguinea*)), forsitija lenktašakė (*Forsythia suspensa*) ir kt.

Tikslinant želdinimą galimos ir kitos rūšys.

<i>Betula pendula</i>	<i>Acer platanoides</i>	<i>Tilia cordata</i>	<i>Picea abies</i>	<i>Viburnum opulus</i>	<i>Cornus sanguinea</i>	<i>Forsythia suspensa</i>

Žiedinėms sankryžoms rekomenduojama naudoti žydinčius augalus, pavyzdžiui – šilokų danga, kuri nereikalauja daug priežiūros (nereiklūs daugiamečiai augalai). Saulėkaitoms atsparūs daugiamečiai augalai žydi įvairiomis spalvomis nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens ir užauga iki 5-10 cm aukščio.

7 pav. Žydinti šilokų danga rekomenduojama žiedinėse sankryžose

Literatūros sąrašas

1. Samuchovienė O., Braga A., Godienė G. ir kt., Kraštovaizdžio formavimo gairės valstybiniam keliams ir geležinkeliam. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija. Kaunas: Lututė, 2013. 136 p. ISBN 9789955371625;
2. LR aplinkos ministro įsakymas dėl LR aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. D1-665 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų patvirtinimo“ pakeitimo 2014 m. gruodžio 16 d. Nr. D1-1026;
3. Lietuvos skaitmeninis ortofotografinis M 1:10000 matematinis pagrindas ORT10LT,© (skaitmeninis žemėlapis), Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM, 2012;
4. Klaipėdos rajono bendrasis planas, patvirtintas 2011 m. vasario 24 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T11-111;
5. Lietuvos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=13398;
6. Kavaliauskas P. Kraštovaizdžio samprata ir planavimas. Vilniaus universitetas, 2011.
7. LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl 2007 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. D1-96 "Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo" pakeitimo (Žin., 2010Nr.87-461; TAR 2014, Nr.2014-002649);
8. LR saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. 63-1188; aktuali redakcija 2013-12-23 Nr. I-301; TAR, 2014, Nr. 16784);
9. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2015, <https://stk.am.lt/portal/>